

Karolina Małek

Tożsamość osobista i percepcja etosu zawodowego a jakość życia młodych lekarzy.

Promotor: prof. dr hab. Elżbieta Wiśniewska-Dryll

Streszczenie

Zagadnieniem rozpatrywanym w prezentowanej rozprawie jest znaczenie, jakie dla poczucia jakości życia młodych dorosłych mogą mieć procesy związane realizacją zadań rozwojowych - podejmowania wysiłku konstruowania tożsamości oraz tranzycja z środowiska edukacyjnego na rynek pracy. Projekt został zrealizowany w paradygmacie narracyjnym, który czerpiąc z koncepcji akonstruktoryzmu społecznego i personalizmu, z jednej strony przypisuje szczególne znaczenie roli języka w rozumieniu i tworzeniu rzeczywistości (społecznej i osobowej), a z drugiej zapewnia podmiotowość i szanuje indywidualizm badanego umożliwiając docieranie do jego własnych, subiektywnych znaczeń.

Zgodnie z założeniami teoretycznymi przyjęto, że tożsamość osobista ma charakter narracyjny i przejawia się w dyspozycji jednostki do tworzenia historii o sobie, poprzez które możliwe staje się nadawanie sensu i znaczenia zdobywanym doświadczeniom. Nie dzieje się to jednak w próżni, a w otoczeniu innych, społecznie konstruowanych opowieści – w tym o wykonywanym/wybranym zawodzie (wśród zawodowego etosu). Przewidywano, że funkcjonowanie badanych na styku tych dwóch narracji, związane będzie z ich poczuciem jakości życia.

Do badania zaproszono osoby związane zawodowo z medycyną, jako uczestników grupy o wyrazistym etosie. W projekcie udział wzięli młodzi dorośli - studenci pierwszego roku studiów medycznych, lekarze stażyści i rezydenci. Założono, że osoby na kolejnych etapach rozwoju kariery lekarskiej, mający różną ilość doświadczeń zawodowych inaczej postrzegać będą etos zawodu lekarza. Ze względu na średnio pięcioletnie różnice wieku między badanymi grupami oczekiwano również różnic w sposobie konstruowania swojej narracyjnej tożsamości. Kolejnym badanym zagadnieniem były związki pomiędzy sposobem percypowania etosu zawodowego i cechami tożsamości osobistej a poczuciem jakości życia młodych dorosłych zaangażowanych w różnym stopniu w medyczną karierę, a także to, w jakim stopniu powiązanie obu narracji (etosowej i tożsamościowej) może wiązać się z dobrostanem badanych.

Uzyskane wyniki świadczą o występowaniu znaczących różnic w postrzeganiu lekarskiego etosu zawodowego – od najbardziej pozytywnej jego ewaluacji w grupie studentów, do najmniej pozytywnej u rezydentów. Zgodnie z przewidywaniami otrzymano również rezultaty wskazujące na istotne różne charakterystyki narracji tożsamościowych w badanych grupach. Zaobserwowano także, że dla poczucia jakości życia w grupie studentów i rezydentów kluczowe znaczenie ma przede wszystkim sposób percepcji zawodowego etosu, zaś u lekarzy stażystów tak silnych efektów nie zaobserwowano.

Niniejszy projekt rzuca światło na część zjawisk związanych z realizacją doniosłego zadania rozwojowego okresu wczesnej dorosłości, jakim jest rozpoczęcie kariery zawodowej.